

Az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős megbízott cselekvési terve (2026. január 27.)

Az antiszemitizmus elleni küzdelemért felelős miniszterelnöki megbízott feladatkörében intézkedési javaslatokat dolgoz ki az Európai Unió szerte riasztó mértékben terjedő antiszemitizmus visszaszorítása érdekében. Ehhez épít Magyarország Antiszemitizmus Elleni Nemzeti Stratégiájára és az ország által vállalt további kötelezettségekre, ideértve az antiszemitizmussal szembeni zéró tolerancia elvének következetes érvényesítését, valamint a Nemzetközi Holokauszt Megemlékezési Szövetség (IHRA) által kidolgozott antiszemitizmus-definíció alkalmazásának előmozdítását. A megbízott jelen cselekvési tervében azonosítja a legfontosabb beavatkozási területeket, és ezek mentén rövid távú kísérleti projektek megvalósítását irányozza elő. A sikeres projektek hosszabb távon átfogó szakpolitikai programok és intézkedések megalapozásául szolgálhatnak.

1. Az antiszemitizmus ellen leghatékonyabban a zsidó élet előmozdításával, illetve a személyes és közösségi kapcsolatok erősítésével lehet fellépni, ami egyszerre nyújt élményt és ismeretet.

Létrejön a Brüll Alfréd Ház – Magyar Zsidó Örökség Parkja, ami közösségek találkozási helye lesz. Egyszerre lesz méltó holokauszt emlékhely, illetve a magyarországi zsidó közösség sokszínűségét híven tükröző időszaki kiállítások és programok helyszíne. A komplexum emellett családi és közösségi találkozóhelyként, sporttevékenységek helyszínéül fog működni, valamint egy modern szolgáltatáspark révén zsidó kulturális és civil közösségi eseményeknek is otthont és támogatást nyújt.

2. Az antiszemita gyűlöletcselekmények elleni küzdelem fókuszába a tényleges és potenciális áldozatok támogatását, a megelőzést és a reparációt kell helyezni.

Bizonyos gyűlöletcselekményeket megvalósító helyzetek megoldása (mint *uszító falragaszok* vagy *graffitik eltávolítása helyi önkormányzatokkal együttműködésben*) lényegesen egyszerűbb, mint a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága mögé bújtatott, vagy az online térben korlátok nélkül terjedő antiszemita megnyilvánulások megfékezése. Utóbbi kihívás megoldásához nemzetközi léptékkal és hosszabb távon kell gondolkodni. Helyben azonban gyorsan ki lehet alakítani olyan rendszereket, amelyek a potenciális áldozatokat, különösen a legsérülékenyebbek közé tartozó fiatalokat, megfelelően felvértezik az online és fizikai térben megjelenő gyűlöletcselekmények ellen. Ez, támaszkodva az IHRA munkadefiníciójára, segíthetne számukra felismerni az egyes nemkívánatos (antiszemita, gyűlöletkeltő, vagy ennél súlyosabb) tartalmakat, praktikus tudást ad át arról, hogyan lehet ezeket kezelni, és közvetíti az érintettek számára a fő üzenetet: nincsenek egyedül.

3. Innovatív oktatási és kapcsolatépítési lehetőségeket fejlesztünk, amelyek önszerveződésen, önkéntességen alapulnak, és képesek személyek és közösségek között hidakat építeni, így a személyes meggyőződést formálni.

A hagyományosabb ismeretterjesztési projektek mellett a diákokat arra bátorítjuk, hogy fedezzék fel saját közvetlen környezetüket a helyi zsidó közösség történetére fókuszálva, a feldolgozott történeteket és azok hatásait összekötve a jelenkorral. Mindeközben hasznos készségekre (primer és szekunder kutatás, adatvizualizáció, előadás), tapasztalatra és kapcsolatokra is szert tehetnek, amelyek később változatos élethelyzetekben hasznosulhatnak.

A felsőoktatásban az elmúlt évtized tapasztalatai – különösen a neves nyugati egyetemek campusain egyre erősödő antiszemitizmus, ideértve annak kortárs formáit, például az anticionista antiszemitizmust, vagy az összeesküvés-elméletek újbóli térnyerését – cáfolják azt az állítást, hogy ezen előítélet kizárólag tudatlanságból fakadna. A magyar egyetemi hallgatók között ez a jelenség még nem érzékelhető érdemben, de a nemzetközi trendek terjedésére figyelemmel már most *szükséges preventív jelleggel a hazai felsőoktatás résztvevőiben tudatosítani a nyugati tapasztalatokat.*

A magyarországi zsidó múltat, valamint az itthon élő és virágzó zsidóságot közvetlen személyes élményeken keresztül megismerhetőbbé kell tenni a fővárosban és vidéken egyaránt.

Ebben a kontextusban is kiemelt feladat a magyarországi zsidó emlékek *társadalmi felelősségvállaláson alapuló megőrzésének, gondozásának támogatása.*

4. Magyarországon a zsidó közösségek biztonságban élhetik meg identitásukat. A 2023. október 7-i események után azonban még fontosabb a zsidó közösségek biztonságának garantálása és intézményeik védelme, az ezzel kapcsolatos európai együttműködés és tapasztalatcsere.

Magyarország a nemzetközi összehasonlítások és a zsidó közösség képviselőinek benyomásai alapján világviszonylatban is biztonságos. Ezen állapot fenntartását Magyarország nemzeti kormánya olyan feladatnak tekinti, amelyért a jelen nemzetközi helyzetben folyamatosan tennie kell. A téma kapcsán felhalmozott magyar jó gyakorlatok strukturált összegyűjtését követően *nagyszabású nemzetközi biztonsági konferencia* rendezésével segíthetjük az érintett közösségek és szakértők tapasztalatcseréjét és egyes általános biztonsági standardok meghatározását.

Figyelmet kell fordítani a zsidó közösségekhez tartozó *személyek védelmének megerősítésére és az oktatási infrastruktúrát fenyegető kockázatok feltárására. A zsidó közösségek általános biztonságtudatosságának növelésére és a többségi társadalom szereplőinek érzékenyítésére egyaránt törekedni kell.*

5. A sport közösségképző erejével további személyes kapcsolatokat és hidakat építünk.

A sport kölcsönös tiszteletre és együttműködésre épül, ezért természetes eszköze a közösségek közötti kapcsolatok erősítésének, az előítéletek, valamint az antiszemitizmus és mindenfajta diszkrimináció visszaszorításának. Értékközvetítő ereje meghatározó módon járul hozzá a társadalmi kohézió erősítéséhez. *Magyarország otthont kíván adni olyan sportrendezvényeknek, amelyek ezeket az értékeket és közösségformáló célokat képviselik és valódi közösségi térként szolgálnak.*

6. Az Európai Uniót aktívabb és hatékonyabb fellépésre kell ösztönözni.

Ahhoz, hogy az antiszemitizmus Európa-szerte riasztóan terjedő jelenségére hatékony választ adjunk, valódi politikai elkötelezettséget és tényleges lépéseket kell felmutatni. Az Európai Bizottság antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó (2021-2030) stratégiája – annak ellenére, hogy a szervezet saját statisztikái is rendre megerősítik az ugrásszerű növekedést – cselekvési irányjaiban nem reflektál az elmúlt évek politikai realitására. *Ideje felülvizsgálni az uniós stratégiát. A felülvizsgálat keretében törekedni kell, hogy a Bizottságnál közvetlenül pályázható, dedikáltan antiszemitizmus elleni küzdelemre fordítható források volumene növekedjen az új uniós pénzügyi ciklusban.* Ugyanakkor az ilyen és ehhez hasonló, Bizottság által közvetve vagy közvetlenül irányított és végrehajtott programok vonatkozásában *a meglévőnél erősebb átláthatósági biztosítékokat kell beépíteni, garantálva, hogy a forráshoz jutó nem kormányzati szereplők a támogatást az EU értékeivel összhangban használják fel.*